

Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru na tému „Návrh rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady o štatistickom programe Spoločenstva na roky 2008-2012“

KOM(2006) 687, konečné znenie – 2006/0229 (COD)

(2007/C 175/02)

Rada sa 19. januára 2007 rozhodla podľa článku 262 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva prekonzultovať s Európskym hospodárskym a sociálnym výborom stanovisko k danej téme.

Odborná sekcia pre hospodársku a menovú úniu, hospodársku a sociálnu súdržnosť poverená vypracovaním návrhu stanoviska výboru v danej veci prijala svoje stanovisko 19. apríla 2007. Spravodajcom bol pán SANTILLÁN.

Európsky hospodársky a sociálny výbor prijal na svojom 436. plenárnom zasadnutí 30.-31. mája 2007 (schôdza z 30. mája) nasledujúce stanovisko 159 hlasmi za, pričom 1 hlasoval proti a 5 členov sa hlasovania zdržalo:

1. Závěry

1.1 EHSV hodnotí pozitívne návrh päťročného štatistického programu na roky 2008-2012 a súhlasí s tvrdením, že harmonizované a porovnateľné štatistiky sú nevyhnutné na to, aby verejnosť rozumela Európe, aby sa občania zúčastňovali na diskusiách, a aby sa hospodárske subjekty zapájali do jednotného trhu.

1.2 EHSV zdôrazňuje potrebu, aby Eurostat i vnútroštátne štatistické úrady disponovali tými najlepšimi ľudskými zdrojmi a materiálnym vybavením, v rámci možností rozpočtu, pretože je to nevyhnutné pre napĺňanie čoraz náročnejších úloh, aké sa vyžadujú od štatistických informácií a tiež nevyhnutné z hľadiska postavenia Európskej únie ako významného celosvetového aktéra.

1.3 Výbor považuje za potrebné klásť väčší dôraz na aspekty, ktoré súvisia s blahobytom európskych občanov. V tomto zmysle navrhuje, aby bol štatistický program rozšírený o nasledujúce oblasti:

- politiky súvisiace s problematikou detí,
- starnutie obyvateľstva a situácia starších občanov,
- zosúladenie rodinného a pracovného života,
- sociálna politika, ktorá musí tvoriť samostatnú kapitolu, oddelenú od ostatných.

1.4 Ako nedostatočná sa môže javiť pozornosť, aká sa v štatistickom programe Spoločenstva na roky 2008-2012 venuje zlepšeniu štatistických informácií o vzdelávaní a odbornej príprave, a to vzhľadom na význam, aký tieto majú pri napĺňaní lisabonských cieľov.

1.5 Okrem toho by bolo vhodné poskytovať štatistické údaje o sociálnom hospodárstve, vzhľadom na vysoký stupeň rozvoja tohto odvetvia v rámci Európskej únie.

1.6 Na druhej strane existujú oblasti, v ktorých sú momentálne dostupné štatistické informácie nedostatočné, a preto by im mal päťročný štatistický program venovať väčšiu pozornosť. Ide hlavne o nasledujúce oblasti:

- Imigrácia a azyl. Čoraz dôležitejšia problematika, ku ktorej neexistujú dostatočne dôveryhodné štatistiky.
- Kriminalita a trestné súdnictvo.
- Zamestnanosť. I keď v súčasnosti existujú štatistiky o ekonomicky činnom obyvateľstve, o zamestnanosti, nezamestnanosti, atď., rýchly vývoj pracovného trhu v tejto oblasti – vytváranie nových hospodárskych aktivít, nových povolaní a nových foriem nábory pracovných síl – núti k neustálej aktualizácii prieskumných metód a prác v teréne.

1.7 EHSV pripomína, že podľa Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva „Štatistiky vypracované Spoločenstvom ... hospodárskym prevádzkovateľom pritom nemajú spôsobiť nadmerné bremeno ⁽¹⁾“. Vyžaduje to:

- a) na jednej strane, vynaložiť úsilie, aby podnikom, predovšetkým MSP, nevznikali nepotrebné alebo nadbytočné náklady,
- b) na druhej strane, aby sa požiadavky na údaje neopakovali. Mala by platiť základná zásada, a to, že každý údaj môže byť poskytnutý iba jeden jediný raz. Ďalej by mal byť rozširovaný a používaný štatistickými úradmi, pričom treba dodržiavať zásady, ktoré riadia štatistiky Spoločenstva (štatistické tajomstvo, atď.).

1.8 Štatistiky zahraničného obchodu. Boli zistené nezrovnalosti medzi údajmi o vývoze z jednej konkrétnej krajiny do druhej krajiny a údajmi o dovoze do tejto druhej krajiny z prvej krajiny. Inými slovami: čísla o vývoze z krajiny A do krajiny B nezodpovedajú číslam o dovoze do krajiny B z krajiny A. Tieto nezrovnalosti bude potrebné napraviť.

1.9 Vzhľadom na veľkú rozmanitosť Európskej únie s 27 členskými krajinami EHSV zdôrazňuje význam vynaloženia dostatočného úsilia o čo najlepšiu koordináciu štatistickej terminológie.

1.10 S cieľom zabezpečiť väčšiu neutralitu štatistických údajov a dodržiavať ďalšie zásady stanovené v Kódexe postupov európskej štatistiky (medzi iným štatistického tajomstva) EHSV považuje za dôležité kontrolovať činnosť súkromných agentúr, ktoré priamo či nepriamo pôsobia v rámci Európskeho štatistického systému.

⁽¹⁾ článok 285 ods. 2 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva.

2. Obsah návrhu

2.1 V nariadení Rady (ES) č. 322/97⁽²⁾ sa požaduje vypracovať viacročný štatistický program Spoločenstva⁽³⁾ (ŠPS), v ktorom by boli stanovené usmernenia, hlavné oblasti a ciele činností navrhovaných na obdobie nepresahujúce päť rokov. Tento program bude tvoriť rámec pre vypracovávanie všetkých štatistík Spoločenstva. Štatistický program Spoločenstva bude zavedený do praxe prostredníctvom ročných pracovných programov, pre ktoré budú stanovené podrobnejšie pracovné ciele na každý rok, ako aj prostredníctvom osobitných právnych predpisov v prípade významných činností. Podmienkou programu je predloženie priebežnej hodnotiacej správy ako aj jeho oficiálneho vyhodnotenia po skončení obdobia trvania programu.

2.2 Na základe spomínaných súvislostí, cieľom tohto návrhu rozhodnutia – ktorého právny základ je článok 285 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva – je stanoviť globálny strategický program oficiálnych štatistík Spoločenstva. Mal by zahŕňať produkciu a dodávanie produktov a služieb užívateľom, zlepšenie kvality štatistík a ďalší vývoj Európskeho štatistického systému⁽⁴⁾.

2.3 Hlavným cieľom oficiálnych štatistík Spoločenstva je pravidelne podporovať vývoj, sledovanie a hodnotenie politík Spoločenstva pomocou konkrétnych, dôveryhodných, objektívnych, porovnateľných a koherentných informácií. Inštitúcie Spoločenstva využívajú tiež v určitých oblastiach štatistické informácie priamo na riadenie kľúčových politík.

2.4 Štatistický program Spoločenstva na roky 2008-2012 je postavený na nasledujúcich politických prioritách:

- prosperita, konkurencieschopnosť a rast,
- solidarita, hospodárska a sociálna súdržnosť a trvalo udržateľný rozvoj,
- bezpečnosť,
- nové rozšírenie Európskej únie.

2.5 S úmyslom vypracovať návrh rozhodnutia Komisia konzultovala zainteresované strany, medzi ktorými sa nachádzajú členské štáty EÚ, krajiny EZVO (Európske združenie voľného obchodu), kandidátske krajiny a technické pracovné skupiny európskeho štatistického systému. K tomuto návrhu vydali stanovisko Európsky poradný výbor pre štatistické informácie v hospodárskej a sociálnej oblasti (CEIES)⁽⁵⁾ a Výbor pre menovú a finančnú štatistiku a štatistiku platobnej bilancie (CMFB)⁽⁶⁾.

⁽²⁾ Ú. v. ES L 52, 22.2.1997, s. 1.

⁽³⁾ Článok 3 ods. 1.

⁽⁴⁾ Forma spolupráce, ktorá zahŕňa Eurostat, vnútroštátne štatistické úrady a iné vnútroštátne orgány, v každom členskom štáte, zodpovedné za vypracovávanie a šírenie európskych štatistík.

⁽⁵⁾ Vytvorený rozhodnutím Rady 91/116/EHS (zmenené a doplnené rozhodnutím 97/255/ES).

⁽⁶⁾ Rozhodnutie Rady 91/115/EHS (zmenené a doplnené rozhodnutím 96/174/ES).

2.6 Čo sa týka zamerania programu, Komisia si z dvoch možných prístupov, „obmedzeného“ a „všeobecného“, zvolila ten druhý, pričom zohľadnila 3 faktory: kapacitu a účinnosť Európskeho štatistického systému, náklady spojené s jeho zavádzaním v členských štátoch a záťaž pre domácnosti a podniky.

3. Všeobecné pripomienky

3.1 EHSV sa v priebehu niekoľkých rokov už viackrát vyjadril k problematike štatistických programov⁽⁷⁾ a rôznych špecifických aspektov politiky Európskej únie v oblasti štatistiky. Vo všeobecnosti sa výbor neustále snažil zdôrazňovať význam štatistického systému pri napĺňaní hospodárskych, sociálnych a politických cieľov EÚ, podporovať a posilňovať Eurostat, ktorý je kľúčovým prvkom fungovania tohto systému, ako aj vnútroštátne štatistické úrady tam, kde rozhodovanie prináleží členským štátom.

3.2 EHSV tieto kritériá opäť potvrdzuje a okrem toho, v súvislosti s predkladaným rozhodnutím, upozorňuje na tri aspekty, ktoré ovplyvňujú potrebu disponovať tým najlepším možným štatistickým nástrojom: úloha EÚ ako globálneho aktéra, napĺňanie cieľov Lisabonskej stratégie a rozšírenie v súvislosti s koordináciou štatistík 27 štátov. Ide o výzvu, ktorá je v dejinách jedinečná. Stručne povedané, pre vývoj Európskej únie je okrem iného dôležité aj efektívne fungovanie jej štatistického systému.

3.3 Čo sa týka finančných prostriedkov, päťročný program na roky 2008-2012 počíta s prídelením 274,2 miliónov EUR (čo predstavuje nárast o 24,3 % oproti prevádzkovým nákladom, ktoré boli prídelené na obdobie 2003-2007). Avšak treba brať na vedomie aj iné aspekty, ktoré nie sú zahrnuté do tejto sumy⁽⁸⁾. Pokiaľ sa budú počítať aj administratívne výdavky členských štátov, ich spolufinancovanie alebo spolufinancovanie iných organizácií, celková čiastka viazaných rozpočtových prostriedkov vzrastie na 739,34 miliónov EUR.

3.4 Riadenie v oblasti štatistiky. Podľa Kódexu postupov európskej štatistiky⁽⁹⁾, vnútroštátne orgány a štatistický úrad Spoločenstva musia:

- a) vytvoriť inštitucionálne a organizačné prostredie, ktoré by podporovalo efektívnosť a dôveryhodnosť vnútroštátnych štatistických úradov a štatistických úradov Spoločenstva, ktoré vypracovávajú a šíria oficiálne štatistiky,

⁽⁷⁾ V roku 1998 sa EHSV vyjadril k „Návrhu rozhodnutia Rady o štatistickom programe Spoločenstva na roky 1998-2002“, Ú. v. ES C 235, 27.7.1998, s. 60 a v roku 2002 k „Návrhu rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady o štatistickom programe Spoločenstva na roky 2003-2007“, Ú. v. ES C 125, 27.5.2002, s. 17.

⁽⁸⁾ Výdavky na zamestnancov a administratívu; prevádzkové zdroje na ďalšie rozpočtové položky v oblasti štatistiky, ktoré by sa tiež mohli použiť na krytie nových potrieb, stanovených počas obdobia 2008-2012 (aktivity typu Edicom); prevádzkové zdroje sprístupnené inými generálnymi riaditeľstvami v ich rozpočtových položkách; zdroje na vnútroštátnej a regionálnej úrovni. Eurostat prerozdelí svoje prevádzkové a ľudské zdroje tak, aby splňali celkové priority programu.

⁽⁹⁾ Odporúčanie Komisie o nezávislosti, integrite a zodpovednosti národných štatistických úradov a štatistického úradu Európskych spoločenstiev. KOM(2005) 217, konečné znenie.

- b) dodržiavať európske predpisy, usmernenia a osvedčené postupy v procesoch, ktoré používajú vnútroštátne štatistické úrady a štatistický úrad Spoločenstva pri organizovaní, zhromažďovaní, spracovávaní a šírení oficiálnych štatistík a snažiť sa získať dobré meno v oblasti riadenia a efektívnosti, a tým posilniť dôveryhodnosť týchto štatistík,
- c) zaistiť, aby boli štatistiky Spoločenstva zosúladené s Európskymi normami kvality, a aby uspokojovali potreby užívateľov z inštitúcií Európskej únie, vlád a výskumných organizácií, spoločenských organizácií, podnikov a širokej verejnosti.

3.5 Štatistický program Spoločenstva na roky 2008-2012 si kladie za úlohu dosiahnuť 32 prierezových cieľov (ktoré sú podrobne rozpísané v prílohe I), ďalej stanovuje približne 90 konkrétnych cieľov a činností (príloha II), ktoré sa týkajú všeobecných politík a 18 špecifických oblastí konkrétnych politík EÚ.

3.5.1 Program definuje činnosti v nasledujúcich hlavných oblastiach:

- voľný pohyb tovaru,
- poľnohospodárstvo,
- voľný pohyb osôb, služieb a kapitálu,
- vízová, azylová a prisťahovalecká politika a iné politiky týkajúce sa voľného pohybu osôb,
- doprava,
- spoločné pravidlá pre hospodársku súťaž, dane a aproximáciu právnych predpisov,
- hospodárska a menová politika,
- zamestnanosť,
- spoločná obchodná politika,
- spolupráca v oblasti colníctva,
- sociálna politika, politika vzdelávania, odbornej prípravy a mládeže,
- kultúra,
- verejné zdravie,
- ochrana spotrebiteľov,
- transeurópske siete,
- priemysel (vrátane štatistík o informačnej spoločnosti),

- hospodárska a sociálna súdržnosť,
- výskum a technologický vývoj,
- životné prostredie,
- rozvojová spolupráca,
- hospodárska, finančná a technická spolupráca s tretími krajinami.

4. Osobitné pripomienky

4.1 Vzhľadom k ambicióznym cieľom programu na roky 2008-2012, ktorý teraz zahŕňa aj otázku úzkej spolupráce Eurostatu so štatistickými úradmi 27 členských krajín, je potrebné zdôrazniť, že štatistickú prácu treba dať na prvé miesto a čo najúčinnejšie využiť existujúce obmedzené zdroje.

4.2 Článok 4 návrhu rozhodnutia sa týka stanovenia priorít v oblasti štatistiky vzhľadom na potrebu využiť tieto obmedzené zdroje čo najúčinnejšie. Na stanovenie takýchto priorít však neurčuje žiadne kritériá. Navyše je náročné ich stanoviť, keď sa zároveň hovorí o potrebe posilniť alebo vytvoriť nové pracovné oblasti.

4.3 EHSV súhlasí s tvrdením, že „rýchly vývoj kapacity a dostupnosti internetu z neho urobí hlavný nástroj šírenia štatistických údajov v budúcnosti. Značne zvýši počet potenciálnych používateľov a tým vytvorí nové príležitosti na šírenie.“⁽¹⁰⁾ Na dosiahnutie tohto cieľa a vzhľadom na to, že internetové stránky Eurostatu taktiež vytvárajú obraz o Európskej únii, je dôležité, aby prezentácia a čitateľnosť údajov boli tak jednoduché a prístupné, ako to dostupná technológia umožňuje.

4.4 EHSV súhlasí s tvrdením, že treba posilniť spoluprácu medzi Eurostatom a vnútroštátnymi štatistickými úradmi⁽¹¹⁾. Všimá si však, že návrh rozhodnutia nekonkretizuje ani nestanovuje kroky na posilnenie tejto spolupráce.

4.5 Oblasť pôsobnosti a priority európskych štatistík. EHSV zdôrazňuje, v súlade s bodom 3.5.1 v zozname navrhovaných činností tohto stanoviska, že štatistický systém je predovšetkým orientovaný na ekonomické otázky a neponúka dostatočné informácie o sociálnych aspektoch, ktoré majú priamy vplyv na život občanov Európskej únie. EHSV tiež pripomína, že na rozdiel od ostatných oblastí, sociálna politika je spojená so vzdelávaním, odbornou prípravou a mládežou.

V Bruseli, 30. mája 2007.

Predseda

Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru

Dimitris Dimitriadis

⁽¹⁰⁾ Príloha I, článok 3 ods. 6.: Šírenie údajov.

⁽¹¹⁾ Príloha I, článok 3 ods. 6.: Šírenie údajov.